

Sygn.akt III AUa 950/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący sędzia Barbara Orechwa-Zawadzka

Sędziowie Sławomir Bagiński

Dorota Elżbieta Zarzecka

Protokolant Edyta Katarzyna Radziwońska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 lutego 2021 r. w B.

sprawy z odwołania W. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie ustawodawstwa właściwego

na skutek apelacji wnioskodawcy W. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 października 2020 r. sygn. akt V U 225/20

I. oddala apelację;

II. zasądza od W. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 240 (dwieście czterdzieści) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

S. B. O. D. E. Z.

Sygn. akt III AUa 950/20

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z 17 stycznia 2020 r. wycofał zaświadczenie A1 potwierdzające, że do W. K. od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r. miało zastosowanie ustawodawstwo polskie oraz stwierdził, że od 1 czerwca 2013 r. jako osoba prowadząca działalność na własny rachunek nie podlegał ustawodawstwu polskiemu.

W odwołaniu od tej decyzji W. K. zarzucił naruszenie art. 12 ust. 2 i art. 13 ust. 3 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w związku z art. 14 ust. 1-11 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego poprzez nieuwzględnienie faktu, że działalność gospodarcza prowadzona przez niego

na terenie Belgii była incydentalna oraz że „przebywał”, a nie „zamieszkiwał” w tym kraju od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r. Według odwołującego organ rentowy błędnie przyjął, że w spornym okresie nie powinien podlegać ustawodawstwu polskiemu, a także nie dokonał wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, a w szczególności zaświadczenia instytucji D. L.. Wskazał, że między dokumentami posiadanymi przez (...) a D. L. istnieje sprzeczność dotycząca podlegania belgijskiemu ubezpieczeniu społecznemu. Złożenie oświadczenia D. L. miało na celu zawiadomienie o wykonywaniu prac dorywczych, z tytułu których nie podlegał ubezpieczeniu. Dodał, że od 2009 r. prowadzi na terytorium Polski działalność gospodarczą. Wszystkie maszyny i urządzenia, a także samochody przechowuje w Polsce. Obsługę jego działalności pod względem księgowym prowadzi firma z S.. W latach 2016-2018 przebywał w Belgii w celu odwiedzenia żony i dzieci. W czasie takich pobytów okazjonalnie podejmował prace, które były zbieżne z działalnością prowadzoną w Polsce. Dodatkowo w Polsce prowadził gospodarstwo rolne odziedziczone po ojcu, a także budował własny dom. W Belgii tylko przebywał, a nie mieszkał. Na podstawie takich zarzutów ubezpieczony zażądał uchylenia zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z 29 października 2020 r. oddalił odwołanie oraz zasądził od W. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że według wpisu w (...) W. K. od 6 maja 2009 r. prowadzi działalność gospodarczą. Zajmuje się głównie tynkowaniem, przygotowaniem terenu pod budowę, wykonywaniem instalacji elektrycznych, zakładaniem stolarki budowlanej, posadzkarstwem i malowaniem. Prezes KRUS decyzją z 19 maja 2009 r. stwierdził, że odwołujący spełnia warunki do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników po podjęciu pozarolniczej działalności gospodarczej. 13 września 2016 r. ubezpieczony złożył wniosek o wydanie zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym dla osoby prowadzącej w Polsce działalność gospodarczą na własny rachunek (art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 883/2004). 15 września 2016 r. (...) Oddział w B. wydał zaświadczenie A1, według którego od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r. polskie ustawodawstwo będzie miało zastosowanie w okresie prowadzenia działalności na terenie Belgii. Zgodnie z kontraktem z 31 sierpnia 2016 r. W. K. miał przez 2 lata wykonywać usługi ogólnobudowlane na rzecz firmy (...). Belgijska instytucja S. V. zawiadomiła ZUS, że W. K. „He was found working on the 4.10.2018 by our social inspection services at a construction site”. Z pisma wynika, że ubezpieczony mieszkał w Belgii od 11 lipca 2006 r. do 17 marca 2010 r. i mieszka ponownie od 11 stycznia 2018 r. Był ubezpieczony od 22 listopada 2006 r. do 30 czerwca 2008 r. i od 1 kwietnia 2019 r. jako samozatrudniony (self-employed) i kierownik (od 19 października 2018 r.). Ponadto oświadczył, że mieszkając w Polsce od 10 marca 2010 r. do 10 stycznia 2018 r. jednocześnie pracował w Belgii.

Sąd Okręgowy odwołał się do art. 5 rozporządzenia nr 987/2009, a następnie wskazał, że (...) Oddział w B. wydał W. K. zaświadczenie (dokument), które zostało zakwestionowane przez instytucję belgijską. Kiedy pracował na budowie 4 października 2018 r., pracował bez ubezpieczenia po upływie ważności zaświadczenia A1.

Sąd Okręgowy wskazał na niezasadność zarzutów naruszenia art. 12 ust. 2 i art. 13 ust. 3 rozporządzenia PE i Rady (WE) nr 883/2004. Stwierdził, że art. 12 ust. 2 dotyczy osoby, która udaje się na 24 miesiące do innego kraju w celu wykonywania podobnej działalności, natomiast art. 13 ust. 3 dotyczy osoby, która normalnie wykonuje pracę najemną i na własny rachunek w różnych krajach. Wskazał również, że zaświadczenie A1 zostało wydane przez ZUS na podstawie art. 12 ust. 2 rozporządzenia Nr 883/2004, jak gdyby przeniósł swoją działalność z Polski do Belgii. Natomiast zdaniem Sądu w sprawie miał zastosowanie art. 13 ust. 2 rozporządzenia podstawowego i art. 14 ust. 6 rozporządzenia wykonawczego. Osoba, która „normalnie wykonuje na własny rachunek w dwóch lub w więcej państwach członkowskich” oznacza w szczególności osobę, która równocześnie lub na zmianę wykonuje jeden rodzaj lub więcej odrębnych rodzajów pracy na własny rachunek, niezależnie od charakteru tej pracy. W celu określenia, czy znaczna część pracy jest wykonywana w danym państwie, należy wziąć pod uwagę obrót, czas pracy, liczbę świadczonych usług lub dochód (co najmniej 25%).

Według zeznania podatkowego z 2016 r. W. K. uzyskał przychód w wysokości 1.906 397 zł. W 2016 r. wystawił 106 faktur, ale tylko w trzech przypadkach odbiorcą usług była osoba mieszkająca w Polsce. Przed uzyskaniem zaświadczenia A1 wystawił 69 faktur. Montaż okien, remont biura czy domu odwołujący musiał wykonać osobiście, a nie na odległość spod S.. Musiał znaleźć klienta, a jak wskazał Sąd, żaden Belg nie skusiłby się na ofertę pochodzącą

z zapadłej polskiej wsi. W 2015 r. odwołujący uzyskał przychód w wysokości 1.649 016 zł. Wykonał 99 różnych prac, prawie wszystkie na terenie Belgii. Te dokumenty są zgodne z oświadczeniem o zamieszkiwaniu w latach 2010-2018 r. w Belgii. W. K. wskazał, że jego żona z dziećmi mieszkali w B.. W tym mieście kupili mieszkanie. Pobranie przez niego płatności z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego nie oznacza, że prowadzi stale działalność na własny rachunek jako rolnik. Jeżeli nawet było inaczej, to przychód z gospodarstwa był bardzo mały. Według odwołującego znaczna część jego pracy była wykonywana w rolnictwie, a nie w budownictwie (w Polsce). Budowa nowego domu jest bez znaczenia, chyba że uznać, że odwołujący miał pretekst do odwiedzenia Polski.

M. K. zeznał, że brat nie mieszkał w Belgii na stałe. W Polsce prowadził działalność budowlaną. W Belgii zajmował się sprzedażą okien. Jego rodzina mieszkała w Belgii. Świadek w czasie, gdy posiadał zaświadczenie A1, był podwykonawcą. Sam nie poszukiwał klientów. Odwołujący zeznał, że nie zatrudniał pracowników. Na terenie Belgii sprzedawał okna oraz wykonywał usługi ogólnobudowlane. Ma troje dzieci, którymi opiekowała się żona. Przyznał, że został zatrzymany na terenie budowy.

Na podstawie informacji przekazanej przez stronę belgijską, a także dowodów zebranych przez ZUS i sąd Sąd Okręgowy uznał, że W. K. otrzymał zaświadczenie A1 na skutek zatajenia istotnych faktów dotyczących jego działalności gospodarczej. Na terenie Polski miała ona charakter marginalny, a usługi wykonane w 2016 r. w Polsce miały jedynie wykazać, że zajmuje się działalnością budowlaną. Zdaniem Sądu między rolnictwem a budownictwem nie ma nic wspólnego, dlatego odwołujący nie mógł udać się z Polski do Belgii i być w tym kraju rolnikiem.

Z tych względów Sąd Okręgowy oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w zw. z art. 5 ust. 1-3 rozporządzenia nr 987/2009, a o kosztach zastępstwa procesowego orzekł na podstawie art. 98, art. 99 k.p.c. i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

W. K. złożył apelację od wyroku Sądu Okręgowego. Zaskarżył wyrok w całości i zarzucił Sądowi Okręgowemu:

I. naruszenie prawa materialnego, tj.:

1. art. 12 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.U.E.L Nr 166, poz. 1 z 30 kwietnia 2004 r. z późn. zm.), dalej jako rozporządzenie podstawowe w zw. z art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 833/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.U.E.L Nr 284, poz. 1 z dnia 30 października 2009 r.), dalej jako rozporządzenie wykonawcze poprzez ich niezastosowanie, pomimo że z materiału dowodowego wynika, że odwołujący od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r. normalnie wykonywał działalność w Polsce, incydentalna działalność gospodarcza prowadzona przez niego na terytorium Belgii stanowiła działalność podobną do tej wykonywanej na terytorium Polski oraz że czas wykonywania działalności na terytorium Belgii nie przekraczał dwudziestu czterech miesięcy, a w konsekwencji uznanie, że odwołujący jako osoba pracująca na własny rachunek w Polsce nie udał się, aby wykonywać podobną działalność w innym państwie członkowskim, tj. w Belgii, co zdaniem Sądu oznacza, że do odwołującego nie ma zastosowania art. 12 ust. 2 rozporządzenia podstawowego oraz art. 14 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego;

2. art. 13 ust. 2 rozporządzenia podstawowego w zw. z art. 14 ust. 6 rozporządzenia wykonawczego poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że odwołujący jest osobą, która od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r. normalnie wykonywała pracę na własny rachunek w dwóch państwach członkowskich i w związku z tym nie podlega ustawodawstwu polskiemu oraz że uzyskany przez odwołującego w tym czasie przychód świadczy o tym, że działalność gospodarcza na terenie Polski miała charakter wybitnie marginalny, gdzie w rzeczywistości centrum życiowe odwołującego w spornym okresie znajdowało się w Polsce;

II. naruszenie przepisów prawa procesowego mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego i należytego rozważenia materiału dowodowego zebranego w sprawie polegającego na:

1. nierozpatrzeniu wszystkich kryteriów charakteryzujących działalność gospodarczą prowadzoną przez odwołującego, przyjmując za decydujące kryterium uzyskanego przez niego przychodu;
2. nieprzeanalizowaniu elementów przychodu odwołującego, a przez to nieuwzględnienie, że sprzedaż okien stanowiła 50-60% obrotu z jego działalności gospodarczej, odwołujący kupował okna w Polsce i otrzymywał zamówienia również w Polsce za pośrednictwem polskiej poczty elektronicznej;
3. niezbadaniu w jakim charakterze odwołujący od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r. przebywał na terytorium Belgii, co skutkowało wadliwym uznaniem, że żaden Belg nie skusiłby się na ofertę pochodzącą z zapadłej polskiej wsi, w sytuacji gdy odwołujący współpracował z Polakami, prowadzącymi na terytorium Belgii działalność gospodarczą, którzy to odsyłali do odwołującego swoich klientów, W. K. na budowie był raz w miesiącu, korzystał z usług podwykonawców, z którymi kontaktował się poprzez e-mail, faktury sporządzał osobiście w Polsce i wysyłał je za pośrednictwem polskiej poczty elektronicznej, a nadzór nad budową sprawował osobiście klient, a nie odwołujący.

Wskazując na te zarzuty, odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uchylenie poprzedzającej go decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z 17 stycznia 2020 r., ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył:

Apelacja była niezasadna, a wskazane w niej zarzuty nie prowadziły do odmiennej oceny materiału dowodowego sprawy niż ta, którą Sąd Okręgowy dokonał i przyjął za podstawę swojego rozstrzygnięcia. W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy właściwie ocenił materiał dowodowy sprawy. Ocena zgromadzonych w sprawie dowodów uwzględniała zasady doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania oraz nie przekraczała granic swobodnej oceny dowodów, o której mowa w art. 233 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego (zwanego dalej „k.p.c.”).

W pierwszej kolejności należało zauważyć, że w sprawie nie było kwestionowane to, że odwołujący prowadził działalność gospodarczą, w tym w okresie od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r. Sąd Okręgowy nie musiał zatem analizować tego, czy aktywność odwołującego spełnia cechy działalności gospodarczej. Ponadto, zwracając się do ZUS o wydanie zaświadczenia A1, zamiarem odwołującego było czasowej, nieprzekraczającej 24 miesięcy, przeniesienie wykonywania działalności gospodarczej z Polski do Belgii. Nawet wówczas nie było kwestionowane to, że odwołujący prowadził działalność gospodarczą. Okoliczności sprawy wskazują natomiast, że odwołujący prowadził tę działalność w dwóch Państwach Członkowskich, tj. na terenie Polski i Belgii.

Słusznie Sąd Okręgowy, a wcześniej również organ rentowy, wywiedli, że przedłożone do akt organu rentowego faktury, które W. K. wystawiał w B. w Belgii w latach 2013-2019 świadczą o tym, że odwołujący na stałe, a nie tylko czasowo (jak miało to wynikać z zaświadczenia A1 wskazującego na podleganie ustawodawstwu polskiemu w okresie od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r.) przeniósł swoją działalność gospodarczą z Polski do Belgii. Liczba wystawionych faktur w Belgii w porównaniu do liczby faktur wystawionych w Polsce jednoznacznie świadczy o tym, że to w Belgii odwołujący wykonywał znaczną część swojej działalności nie tylko w latach 2016-2018 (na jakie zostało wystawione zaświadczenie A1), ale również przed 2016 r. i po 2018 r.

Oczywistym jest, że jeżeli odwołujący utrzymuje aktywny status w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, to z tej działalności będzie rozliczał się

w Polsce, w polskich urzędach. Powoływana przez odwołującego okoliczność, że składał on deklaracje podatkowe do polskiego urzędu skarbowego nie jest jednak dowodem tego, że odwołujący miał miejsce zamieszkania w Polsce i w znacznym zakresie w Polsce wykonywał działalność gospodarczą. Samo opłacanie podatków i składek na ubezpieczenie społeczne nie potwierdza nawet faktycznego prowadzenia lub nieprowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Polski. Tego również nie potwierdza zawarcie w 2014 r. umowy o świadczenie usług księgowych.

Okoliczność zamieszkania żony i dzieci odwołującego w Belgii stwarza domniemanie, że jego centrum życiowe również znajduje się w tym kraju, pomimo że w Polsce ma zarejestrowaną działalność gospodarczą. Odwołujący nie przedstawił żadnych dowodów, które podważyłyby to ustalenie, że znaczna część działalności gospodarczej była wykonywana w Belgii, również przed 2016 r. Odwołujący nie przedstawił również dowodów świadczących o tym, że każdorazowy pobyt w Belgii w okresie od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r., na jaki zostało wystawione zaświadczenie A1, trwał tylko kilka lub kilkanaście dni i że na stałe przebywał on i prowadził działalność gospodarczą w Polsce. Ciężar dowodu tych okoliczności spoczywał właśnie na odwołującym, a temu odwołujący nie sprostał.

Prowadzenie gospodarstwa rolnego w Polsce również nie jest wystarczającym dowodem na to, że odwołujący mieszkał w Polsce i tu było jego centrum życiowe w okresie od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r. Odwołujący nie posiadał inwentarza w tym gospodarstwie rolnym. Odwołujący nie wykazał, że jego obecność w tym gospodarstwie rolnym była niezbędna codziennie, samo zaś to, że w Polsce znajdowały się maszyny i że odwołujący sam obrabiał go gospodarstwo nie stanowi jeszcze wystarczającego dowodu, aby potwierdzić, że stale zamieszkiwał on w Polsce. Decyzje Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w S. z 7 marca 2017 r., z 28 listopada 2017 r. i z 6 października 2018 r. w sprawie przyznania płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (...) i decyzje z 9 marca 2017 r., z 13 grudnia 2017 r. i z 20 grudnia 2018 r. w sprawie przyznania płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego potwierdzają jedynie to, że przyznano odwołującemu płatności na lata 2016-2018. Nie stanowią dowodu na okoliczność mieszkania odwołującego w Polsce w spornym okresie.

Odwołujący nie wykazał również, że stale przebywał w Polsce z uwagi na budowę domu. Przedkładając do akt sprawy decyzję Starosty (...) z 9 marca 2016 r., odwołujący potwierdził jedynie, że został zatwierdzony projekt budowlany i udzielono mu pozwolenia na budowę obejmującą rozbudowę budynku mieszkalnego, polegającą na dobudowie i nadbudowie poddasza użytkowego, usytuowanego na działce o numerze ewidencyjnym (...), położonej w obrębie ewidencyjnym W., w jednostce ewidencyjnej B.. Kserokopia dziennika budowy, polegającej na rozbudowie istniejącego budynku mieszkalnego, również potwierdziła, że odwołujący był inwestorem, ale żaden z tych dokumentów nie świadczył o tym, że odwołujący miał miejsce zamieszkania w Polsce w spornym okresie i że tutaj było jego centrum życiowe. Ani decyzja Starosty (...), ani dziennik budowy nie stanowią dowodu na to, że odwołujący mieszkał w Polsce w trakcie budowy, a jedynie potwierdzają to, że budowa była faktycznie prowadzona. Ponadto kserokopia wyceny z 26 maja 2017 r. stanowi tylko potwierdzenie wykonania przez (...) Sp.j. J. N. dla odwołującego wyceny okien, ale również nie potwierdza, że miejscem zamieszkania odwołującego w spornym okresie była Polska.

Zebrana w sprawie dokumentacja stanowi wiarygodny dowód w sprawie. Potwierdza okoliczności w niej zawarte, ale nie stanowi dowodu wskazującego na to, że w latach 2016-2018 (na jakie zostało wystawione zaświadczenie A1), ani przed 2016 r. odwołujący mieszkał na stałe i miał centrum zainteresowań w Polsce i że w Polsce wykonywał znaczną część swojej działalności. Zeznania świadka M. K., brata odwołującego, są wiarygodnym dowodem w sprawie w zakresie, w jakim świadek wskazuje, że żona i dzieci odwołującego mieszkali w Belgii i Belgia stanowiła ich centrum życiowe, a także w zakresie, w jakim wskazuje, że w W. były prowadzone prace budowlane domu odwołującego, odwołujący posiada gospodarstwo rolne i je uprawia oraz prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą. Zeznania te nie były jednak wiarygodne co do tego, że odwołujący prowadził w Belgii jedynie dorywczą działalność. W tym zakresie również nie są wiarygodne zeznania odwołującego, przesłuchiwanego w charakterze strony. Ich zeznania w tym aspekcie pozostają sprzeczne ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją. Dokumentacja ta jednoznacznie wskazuje, że zarówno w latach 2016-2018, a również w latach 2013-2015 odwołujący w znacznym zakresie prowadził działalność

gospodarczą w Belgii, a nie w Polsce. W świetle tych okoliczności trudno zatem przyjąć, że pobyt odwołującego w Belgii ograniczał się wyłącznie do odwiedzin żony i dzieci. Zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. był zatem niezasadny.

W świetle powyższego, Sąd Okręgowy miał rację, że do stanu faktycznego sprawy nie miał zastosowanie art. 12 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.UE.L Nr 166, poz. 1 z 30 kwietnia 2004 r. z późn. zm., dalej jako rozporządzenie podstawowe). Zgodnie bowiem z tym przepisem osoba, która normalnie wykonuje działalność jako osoba pracująca na własny rachunek w Państwie Członkowskim, a która udaje się, by wykonywać podobną działalność w innym Państwie Członkowskim, nadal podlega ustawodawstwu pierwszego Państwa Członkowskiego, pod warunkiem że przewidywany czas takiej pracy nie przekracza 24 miesięcy. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdził bowiem, że odwołujący faktycznie prowadził działalność gospodarczą w Belgii nie tylko w okresie od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r., ale również w latach 2013-2015. Oznaczało to po pierwsze że przewidywany czas wykonywania działalności na terenie Belgii był dłuższy niż 24 miesiące, a po drugie, przed 1 września 2016 r. odwołujący nie wykonywał normalnie – jak tego wymaga art. 12 ust. 2 rozporządzenia podstawowego – działalności jako osoba pracująca na własny rachunek wyłącznie w Polsce, ale również na terytorium Belgii. W tej sytuacji organ rentowy słusznie wycofał zaświadczenie A1 potwierdzające, że od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r. znajdowało dla odwołującego zastosowanie ustawodawstwo polskie.

Sąd Okręgowy słusznie zatem wywiódł, że w sprawie miał zastosowanie art. 13 ust. 2 rozporządzenia podstawowego i art. 14 ust. 6 rozporządzenia wykonawczego. Zgodnie z art. 13 ust. 2 rozporządzenia podstawowego osoba, która normalnie wykonuje pracę na własny rachunek w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich podlega: a) ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym Państwie Członkowskim lub b) ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym znajduje się centrum zainteresowania dla jej działalności, jeżeli osoba ta nie zamieszkuje w jednym z Państw Członkowskich, w których wykonuje ona znaczną część swej pracy. Osobą, która „normalnie wykonuje pracę na własny rachunek w dwóch lub w więcej państwach członkowskich”, jest – jak wynika z art. 14 ust. 6 rozporządzenia wykonawczego – w szczególności osoba, która równocześnie lub na zmianę wykonuje jeden rodzaj lub więcej odrębnych rodzajów pracy na własny rachunek, niezależnie od charakteru tej pracy, w dwóch lub więcej państwach członkowskich. W świetle art. 14 ust. 7 i 8 rozporządzenia wykonawczego w rozróżnianiu pracy wykonywanej zgodnie z ust. 5 i 6 od sytuacji opisanych w art. 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia podstawowego, rozstrzygające znaczenie ma czas trwania pracy w jednym lub więcej państwach członkowskich (bez względu na to, czy ma ona charakter stały, incydentalny czy tymczasowy). W tym celu przeprowadza się ogólną ocenę wszystkich istotnych okoliczności obejmujących w szczególności, w przypadku osoby wykonującej pracę najemną, miejsce pracy określone w umowie o pracę. Do celów stosowania art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia podstawowego „znaczną część pracy najemnej lub działalności na własny rachunek” wykonywana w państwie członkowskim oznacza znaczną pod względem ilościowym część pracy najemnej lub pracy na własny rachunek wykonywanej w tym państwie członkowskim, przy czym nie musi to być koniecznie największa część tej pracy. W celu określenia, czy znaczna część pracy jest wykonywana w danym państwie członkowskim, należy uwzględnić następujące kryteria orientacyjne: a) w przypadku pracy najemnej - czas pracy lub wynagrodzenie; oraz b) w przypadku pracy na własny rachunek - obrót, czas pracy, liczba świadczonych usług lub dochód. W ramach ogólnej oceny, spełnienie powyższych kryteriów w proporcji mniejszej niż 25% tych kryteriów wskazuje, że znaczna część pracy nie jest wykonywana w danym państwie członkowskim.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, jak już wcześniej wskazano, potwierdził, że odwołujący prowadził działalność gospodarczą w dwóch Państwach Członkowskich, tj. w Polsce i w Belgii. Zakres czynności wykonywanych w Polsce był jednak marginalny zarówno w spornych latach 2016-2018, jak przed 2016 r. i po 2018 r. w porównaniu do zakresu czynności wykonywanych w ramach tej działalności w Belgii. Niewątpliwie świadczy o tym znaczna liczba faktur wystawionych przez odwołującego na rzecz belgijskich klientów w porównaniu do niewielkiej liczby faktur wystawionych na rzecz polskich klientów. Obrót z działalności prowadzonej w Belgii jest zatem istotnie większy niż z działalności prowadzonej w Polsce. Odwołujący nie przedstawił żadnych dowodów wskazujących na okoliczności przeciwne. Nie przedstawił dowodów, które podważałyby zasadność wycofania przez organ rentowy zaświadczenia

A1 potwierdzającego, że od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r. znajdowało dla odwołującego zastosowanie ustawodawstwo polskie. Ponadto odwołujący nie wykazał, że jako osoba prowadząca działalność na własny rachunek powinien podlegać ustawodawstwu polskiemu od 1 czerwca 2013 r. (jak to wynika z zaskarżonej w sprawie decyzji). W świetle powyższego, Sąd Okręgowy słusznie zastosował art. 13 ust. 2 rozporządzenia podstawowego. Zarzut naruszenia tego przepisu był zatem niezasadny.

Mając powyższe na uwadze, apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. (punkt I sentencji wyroku).

Odwołujący przegrał sprawę w postępowaniu apelacyjnym, dlatego zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., powinien ponieść koszty procesu w sprawie w tym postępowaniu. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu apelacyjnym została ustalona na podstawie z art. 98 § 1 i § 3 w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.) i wyniosła 240 zł. Na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c. od kwoty zasądzonej tytułem zwrotu kosztów procesu przyznano odsetki w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty. (punkt II sentencji wyroku).

S. B. O. D. E. Z.